
Інформація об авторе

Демьяненко Алина Анатольевна – аспирант кафедри економіки і соціальних наук Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, г. Харків, 61166, Україна; e-mail: daa22@ukr.net).

Information about the author

A. Demianenko – Postgraduate Student, Department of Economics and Social Sciences of Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61116, Ukraine; e-mail: daa22@ukr.net).

Стаття надійшла до ред.
11.06.2018 р.

JEL Classification: M12; M15

УДК 005.57:004

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ЕФЕКТИВНОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Гришина В. В.

Анотація. В умовах переходу до нової інформаційної економіки рівень конкурентоспроможності підприємства загалом визначається саме рівнем розвинутого сектора інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). ІКТ є визначальним фактором ефективної управлінської діяльності персоналу підприємства в довгостроковій перспективі. Статтю присвячено дослідженню ролі ІКТ як ключового фактора ефективної управлінської діяльності персоналу. Розглянуто сучасний стан ІКТ в діяльності машинобудівного комплексу Харківської області. Обґрунтовано, що використання сучасних технологій на підприємстві відіграють вирішальну роль у забезпеченні ефективної управлінської діяльності персоналу підприємств.

Ключові слова: інформаційно-комунікативні технології, автоматизація управлінської діяльності.

ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК КЛЮЧЕВОЙ ФАКТОР ЭФФЕКТИВНОЙ УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПЕРСОНАЛА ПРЕДПРИЯТИЙ

Гришина В. В.

Аннотация. В условиях перехода к новой информационной экономике уровень конкурентоспособности предприятия в целом определяется именно уровнем развитого сектора информационно-коммуникационных технологий (ИКТ). ИКТ являются определяющим фактором эффективной управленческой деятельности персонала предприятия в долгосрочной перспективе. Статья посвящена исследованию роли ИКТ как ключевого фактора эффективной управленческой деятельности персонала. Рассмотрено современное состояние ИКТ в деятельности машиностроительного комплекса Харьковской области. Обосновано, что использование современных технологий на предприятии играют решающую роль в обеспечении эффективной управленческой деятельности персонала предприятий.

Ключевые слова: информационно-коммуникативные технологии, автоматизация управленческой деятельности.

INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES AS A KEY FACTOR OF EFFECTIVE MANAGERIAL ACTIVITY OF ENTERPRISE PERSONNEL

V. Hryshyna

Abstract. *In the context of transition to a new information economy, the level of competitiveness of an enterprise as a whole is determined precisely by the level of the developed ICT sector. Information and communication technologies are a determining factor of effective managerial activity of the personnel of an enterprise in the long term. The article highlights a research concerning the definition of the role of information and communication technologies as a key factor in effective personnel management. The current state of information and communication technologies in the activity of the machine-building complex of Kharkiv region is considered. It is substantiated that the use of modern technologies at an enterprise plays a decisive role in ensuring effective managerial activity of its personnel.*

Keywords: *information and communication technologies, automation of managerial activities.*

Постановка проблеми. В умовах глобалізаційних процесів, які відбуваються у світі, найбільш значущі та масштабні тенденції сучасності – це процеси динамічного розвитку інфокомунікативних зв'язків. Сутність глобалізації полягає в тому, що при значній схожості з попередніми періодами розвитку економіка переходить у якісно новий стан, який прискорився на базі інформаційної революції і бурхливого розвитку комунікаційних технологій. Сучасні технології мають велике значення для вдосконалення управлінських процесів на підприємстві, які відіграють вирішальну роль у забезпеченні ефективної комунікації всередині підприємства – між рівнями управління та його підрозділами, між співробітниками на рівні формальних і неформальних зв'язків, які визначають організаційно-професійну культуру, а також між підприємством і стейкхолдерами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні існує велика кількість досліджень щодо визначення ролі інформаційно-комунікаційних технологій в діяльності підприємства. Питання визначення ролі та впровадження інфокомунікативних технологій на підприємстві, їх значення в діяльності управлінської персоналу, використання мережі Інтернет та її вплив на конкурентоспроможність підприємств вивчалися багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, такими як: Валькова Н., Гринів Н. [2], Гутгарц Р. [7], Значенко О. [5], Івченко С. [8], Кадемія М. [4], Куценко Т. [9], Терехов Д. [11], Фоміних Н. [3] та ін.

Водночас існує значна кількість досліджень, що стосуються визначення ролі інформаційно-комунікаційних технологій у різних сферах життєдіяльності, але недостатньо обґрунтовано, який вплив впровадження інформаційно-комунікативні технології мають на ефективність управлінської діяльності персоналу підприємства, зокрема підприємств машинобудівної галузі. На сьогодні в Україні, розвиток сектора ІКТ є актуальним.

Мета статті. Аргументи, наведені вище, стали основою для визначення мети статті – обґрунтування поняття інформаційно-комунікаційних технологій. Аналіз наявності персональних комп'ютерів і їх доступ до інформаційних мереж дозволить оцінити рівень інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах, які досліджуються, що також дозволить оцінити роль, яку відіграють інформаційно-комунікаційні технології у здійсненні ефективної управлінської діяльності персоналу підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах переходу до нової інформаційної економіки першочергове завдання для всіх країн світу – це розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на всіх рівнях діяльності. Рівень конкурентоспроможності країни визначається саме рівнем розвинутого сектора ІКТ, оскільки саме інформаційні технології є визначальним фактором ефективної діяльності підприємства та економіки взагалі у довгостроковій перспективі.

Для того щоб оцінити рівень розвитку ІКТ у країні, використовують комбінований показник – індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (IDI: ICT Development Index), який містить у собі 11 показників, що утворюють одне контрольне значення (від 0 до 10). Такий показник розраховується за методикою Міжнародного союзу електрозв'язку (International Telecommunication Union), спеціалізованого підрозділу ООН, що визначає світові стандарти у сфері ІКТ. Індекс розроблений в 2007 році на основі 11 показників, якими Міжнародний союз електрозв'язку оперує у своїх оцінках розвитку ІКТ. Індекс зводить ці показники в єдиний критерій, який покликаний порівнювати досягнення країн світу у розвитку ІКТ та може бути використаний як інструмент для проведення порівняльного аналізу на глобальному, національному та регіональному рівнях. Ці показники стосуються доступу до ІКТ, використання ІКТ, а також навичок, тобто практичного знання цих технологій населенням країн, охоплених дослідженням. Автори дослідження підкреслюють, що рівень розвитку ІКТ сьогодні є одним з найбільш важливих показників економічного та соціального благополуччя держави. Організація публікує Індекс на регулярній основі, що дозволяє країнам стежити за змінами в тимчасовій динаміці (табл. 1) [1].

Динаміка ІДІ України за періоди 2012–2016 рр.

Рік	2012	2014	2016
Рейтинг у світі	69	73	79
Показник ІДІ	4.38	5.15	5.62

В 2017 році Ісландія очолила оновлений рейтинг країн за рівнем розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, опублікований Міжнародним союзом електров'язку (МСЕ). У трійку лідерів рейтингу також увійшли Південна Корея і Швейцарія – роком раніше ці країни зайняли в рейтингу перше і четверте місця відповідно, а Ісландія перебувала на другому місці. Слідом за Швейцарією в рейтингу розташувалися Данія, Великобританія, Гонконг, Нідерланди, Норвегія, Люксембург і Японія.

Україна на сьогодні займає не провідні позиції, але все ж таки в країні робляться доволі значні кроки вперед на макрорівні в розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

Так, однією зі значущих подій в Україні вважається запуск національного сегмента мережі інформаційно-маркетингових центрів (ІМЦ) країн СНД (www.content.net.ua). Тепер знайти товари та послуги, отримати докладну інформацію про товари, послуги, підприємства та організації, знайти бізнес-партнерів, постачальників і покупців, отримати інформацію про нову продукцію, інвестиції, вигідні комерційні пропозиції, а також магазин, віртуальне підприємство або створити віртуальну спільноту – стає дуже просто: для цього не потрібен програміст і фінансові ресурси, а лише бажання та необхідне технічне забезпечення [2].

На цей час запорука успішної діяльності підприємства, зокрема й країни, – це ефективне використання інформаційно-комунікаційних технологій. Починаючи з 2010 року органами Державної статистики з інтервалом у 2 роки здійснюється збір та аналіз інформації (Форма № 1-ІКТ) щодо стану використання інформаційно-комунікаційних технологій підприємствами різних галузей.

Поняття «інформаційно-комунікаційні технології» (далі – ІКТ) визначається як сукупність різноманітних технологічних інструментів і ресурсів, які використовуються для забезпечення процесу комунікації та створення, поширення, збереження розповсюдження, організації, подання, підготовки, захисту інформації, обміну й управління нею, способів та інноваційних методів їх застосування для забезпечення високої ефективності й інформатизації всіх сфер людської діяльності [3].

Схоже визначення ІКТ надала Кадемія М., яка зазначила, що «ІКТ – це сукупність методів виробничих процесів; програмно-технічних засобів, інтегрованих з метою збору, обробки, збереження, розповсюдження, відображення та використання інформації в інтересах її користувачів» [4, с. 90]. Важливим сучасним засобом ІКТ є комп'ютер, оснащений відповідним програмним забезпеченням і телекомунікаціями разом із розміщеною на них інформацією. О. Значенко, своєю чергою, зауважила, що «ІКТ можуть бути визначені як інформаційні технології на базі персональних комп'ютерів, комп'ютерних мереж засобів зв'язку» [5, с. 8–9].

За даними статистичних спостережень нами було здійснено аналіз використання інформаційно-комунікаційних технологій підприємствами машинобудівної галузі за період 2012–2016 р. [6].

Проведений аналіз використання ІКТ на підприємствах машинобудівної галузі України протягом 2012–2016 рр. показав важливість забезпечення ІКТ на підприємствах. Одним зі значущих показників оцінки стану інфраструктури є показник інформаційної оснащеності на підприємстві (рис. 1). З рис. 1 можна зробити висновок, що протягом 2012–2016 рр. мали різну тенденцію з приводу забезпечення комп'ютерною технікою на підприємствах. Так, лідером по забезпеченню можна зазначити підприємство ПАТ «Завод ім. Фрунзе» з показником у 2012 р. 0,69. Незважаючи навіть на тенденцію до зменшення до 0,42 у 2016 р., підприємство залишилося на перших позиціях високої частки інформаційної оснащеності. Доволі високі показники у підприємств ВАТ «Турбоатом» з показником 0,35 у 2016 р. та ПАТ «Укрелектромаш» з показником 0,34 в тому же 2016 р.

Але, враховуючи тільки дані показника інформаційної оснащеності, не можна робити остаточні висновки про ефективність забезпечення того чи іншого підприємства. Враховуючи, що цей показник розраховується за алгоритмом як співвідношення кількості персональних комп'ютерів на підприємстві (у тому числі орендованих) до середньооблікової чисельності персоналу, можна виділити частку працівників, які зайняті розумовою працею. Так, наприклад, одне з потужних за середньообліковою чисельністю підприємств (як ВАТ «Турбоатом») у 2016 році з середньообліковою чисельністю у 3708 осіб вказує на те, що певна частка персоналу зайнята на виробництві.

Тенденція прискореної комп'ютеризації управлінської діяльності персоналу підприємств приводить до пошуку новітніх форм інформаційної взаємодії між управлінським персоналом і виробничими підрозділами підприємства. Така взаємодія утворює інформаційну систему, до якої входять взаємопов'язані елементи цієї системи, а саме: сукупна база даних, технічне обладнання, новітні технології – програмне забезпечення; персонал, який бере участь у комунікаційній взаємодії.

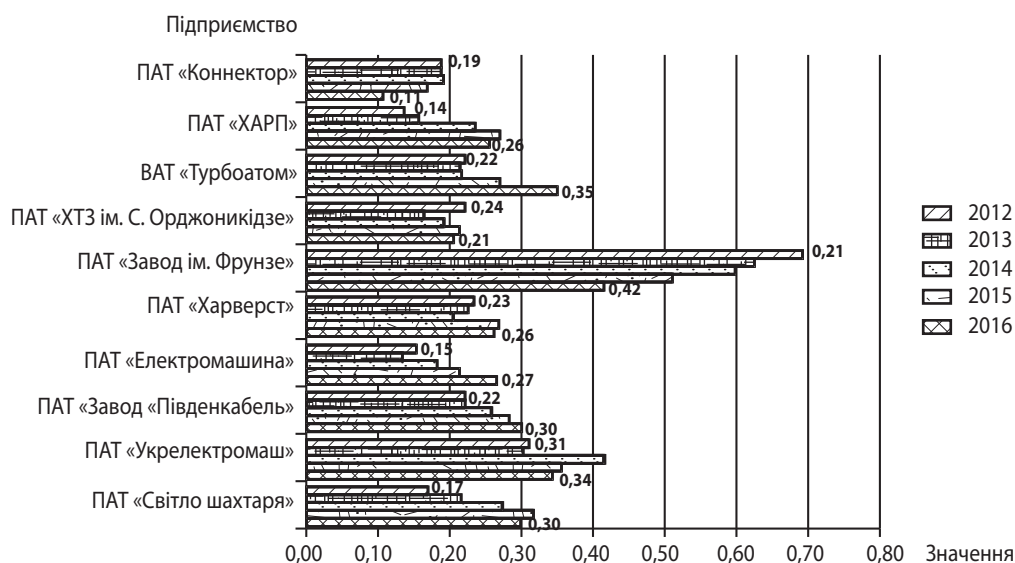

Рис. 1. Показник інформаційної оснащеності на підприємствах протягом 2012–2016 рр.

Отже, доречним буде проаналізувати, яка частка персоналу підприємств бере участь у комунікаційній взаємодії, використовуючи комп'ютер із доступом до мережі Інтернет. Такий аналіз буде більш інформативним, якщо порівняти його у співвідношенні з показником часткою працівників, праця яких пов'язана з роботою на комп'ютері, та показником інформаційної оснащеності на підприємствах (рис. 2). Розглянемо такі співвідношення по роках.

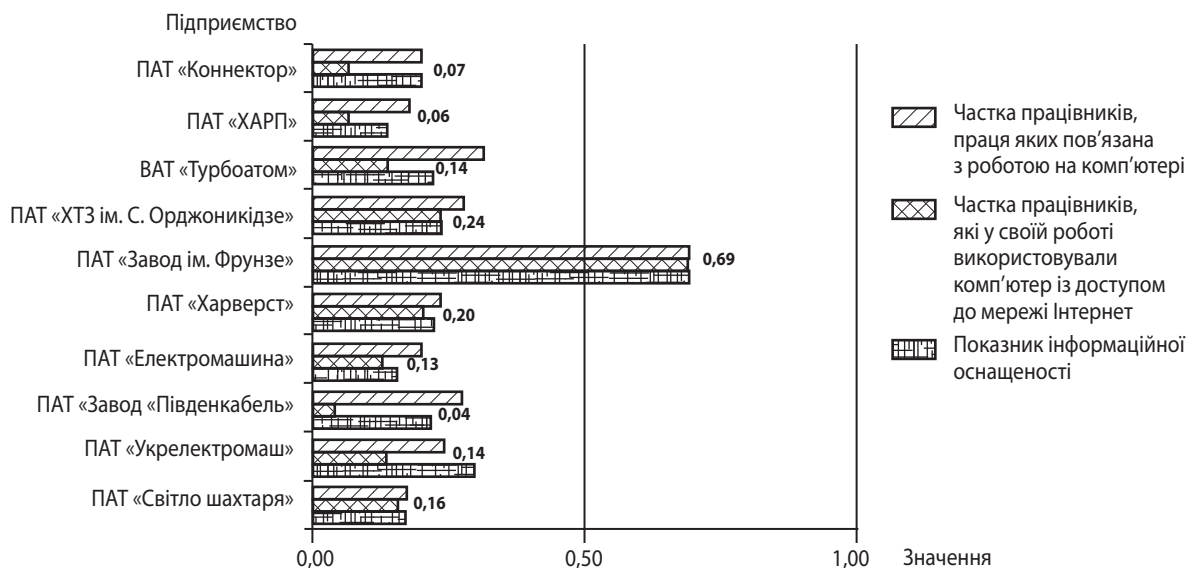

Рис. 2. Співвідношення показника частки працівників, які у своїй роботі використовували комп'ютер із доступом до мережі Інтернет, з показником частки працівників, праця яких пов'язана з роботою на комп'ютері, та показником інформаційної оснащеності у 2012 р.

З рис. 2 бачимо, що кількість підприємств, де є баланс досліджених показників, небагато. Особливо це стосується показника частки працівників, які у своїй роботі використовували комп'ютер із доступом до мережі Інтернет. Так, великий розрив цього показника у співвідношенні інших показників на підприємствах ПАТ «Коннектор», ПАТ «ХАРП», ПАТ «Південкабель». Це означає, що не всі технічні засоби, а саме комп'ютери, мають доступ до мережі Інтернет, що означає автоматизацію здебільшого управлінської діяльності персоналу.

Розглянемо ці показники у такому співвідношенні у 2014 р. та 2016 р. (рис. 3, 4).

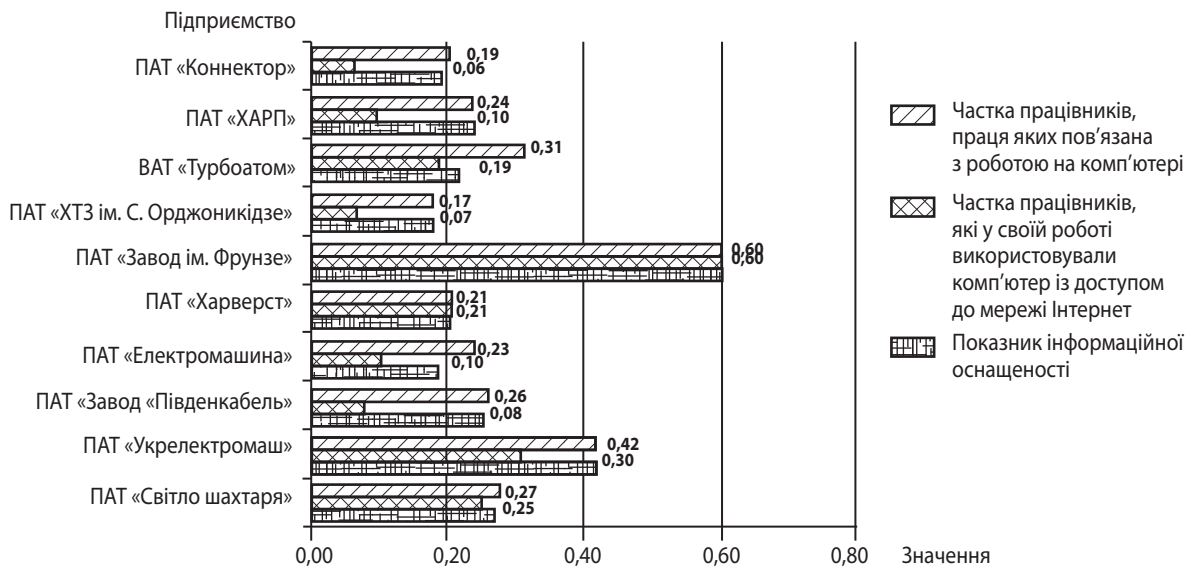

Рис. 3. Співвідношення показника частки працівників, які у своїй роботі використовували комп'ютер із доступом до мережі Інтернет, з показником частки працівників, праця яких пов'язана з роботою на комп'ютері, та показником інформаційної оснащеності у 2014 р.

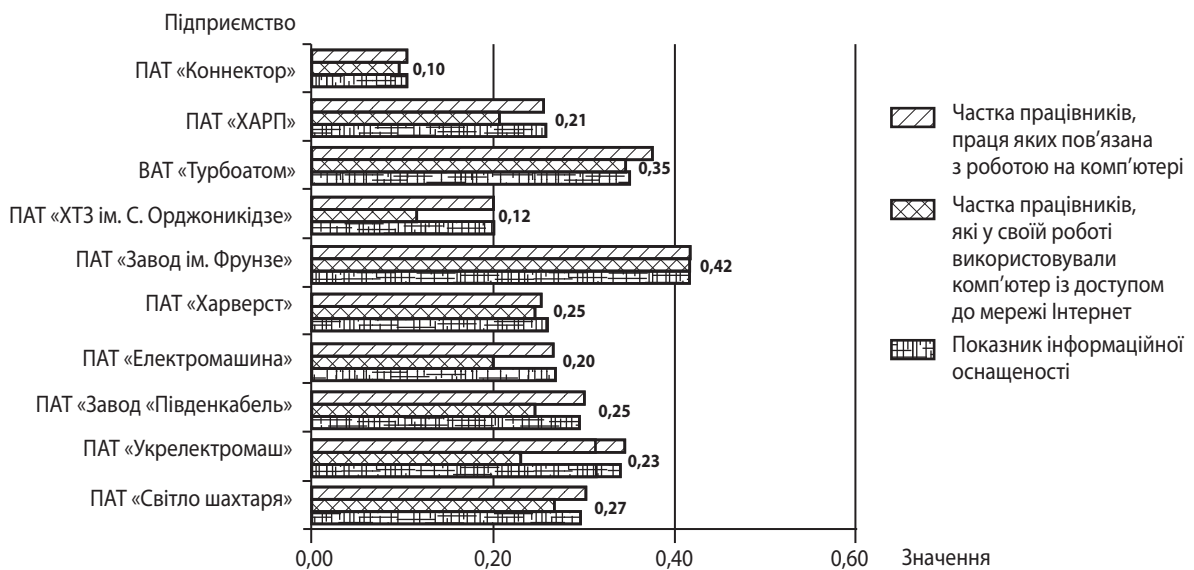

Рис. 4. Співвідношення показника частки працівників, які у своїй роботі використовували комп'ютер із доступом до мережі Інтернет, з показником частки працівників, праця яких пов'язана з роботою на комп'ютері, та показником інформаційної оснащеності у 2016 р.

Починаючи з 2013 р., коли почався спад в економіці України, як наслідок подій, які відбуваються в країні, у 2014 р. ми бачимо деякі зміни, а саме зниження усіх показників. Це пов'язано, по-перше, з плінністю персоналу на підприємствах. Але, незважаючи на зміну показників, баланс між показниками майже не змінився. Так, на підприємстві ПАТ «Завод ім. Фрунзе» у 2014 р. показник – 0,60, а у 2012 р. – 0,69, причина зменшення саме в злитті підрозділів, скороченні штату.

Якщо у 2014 р. на всіх підприємствах відбувалося значне зменшення усіх показників, то у 2016 р. ми маємо значне поліпшення. Так, підприємство ПАТ «Завод ім. Фрунзе», не беручи до уваги зменшення показників до 0,42, залишається лідером за оснащеністю ІТ-структурою та комунікативним забезпеченням, зважаючи на те, що вся комп'ютерна техніка підключена до мережі Інтернет, що вказує на підприємство з високим рівнем комунікативної взаємодії між персоналом. Серед підприємств з доволі високим рівнем взаємодії ми зазначимо підприємство ВАТ «Турбоатом» з показником частки працівників, які у своїй роботі використовували

комп'ютер із доступом до мереж Інтернет, – 0,35 у співвідношенні з показником інформаційної оснащеності 0,35, ПАТ «Світло Шахтаря» – 0,27 у співвідношенні 0,30 відповідно.

Щодо проблем автоматизації управлінської діяльності виділяють дві причини: перша – негативне враження керівництва від попередніх систем такого роду у формі АСУ. Друга – недостатня професійна компетентність персоналу управлінської ланки в питаннях використання комп'ютерних технологій. В результаті співробітники кадрових служб практично не беруть участь у процесі створення програмних продуктів, а тому далеко не завжди бувають задоволені можливостями програм такого класу, наявних на ринку. Крім того, практичне впровадження пакетів часто гальмується невідповідністю комп'ютерної оснащеності підприємств і вимог, що пред'являються до неї з боку пакетів [7].

Рівень оптимізаційної мобільності показує показник частки працівників, які використовували портативні пристрої для використання бізнесу, які підключені до мережі Інтернет за допомогою мобільних телефонних мереж (рис. 5). Портативні пристрої – це мініатюрні портативні комп'ютери, які мають мобільне програмне забезпечення, комунікаційні можливості яких здатні підключатися до бездротових мереж.

Отже, з рисунку видно, що найкраще використання ресурсів з точки зору необхідної координації роботи на відстані за допомогою портативних пристроїв – у підприємства ПАТ «Світло Шахтаря» з показником 0,06. ПАТ «Коннектор» має значення 0,02 у співвідношенні до показника 0,04 у співвідношенні частки працівників, які у своїй роботі використовували портативний комп'ютер із доступом до мережі Інтернет, Отже, якщо враховувати чисельність працівників, зайнятих розумовою працею, то саме ПАТ «Коннектор» має доволі оптимальне порівняно з іншими підприємствами співвідношення, що портативними пристроями наділені не тільки управлінці, а й керівники підрозділів, які також можуть віддалено мати повний зв'язок з виробничими процесом на підприємстві.

Найгірші показники спостерігаються у підприємств ПАТ «ХАРП» з показниками 0,001 та 0,12, ПАТ «Укрелектромаш» з показниками 0,05 та 0,27 та ПАТ «Харверст» з показниками 0,03 та 0,25 відповідно. Це свідчить про неефективні комунікаційні зв'язки, де тільки керівники вищої ланки використовують портативні мобільні пристрої для бізнесу, підключені до мережі Інтернет. Це також свідчить про низький рівень довіри до керівників підрозділів, що є наслідком неефективного комунікаційної взаємодії.

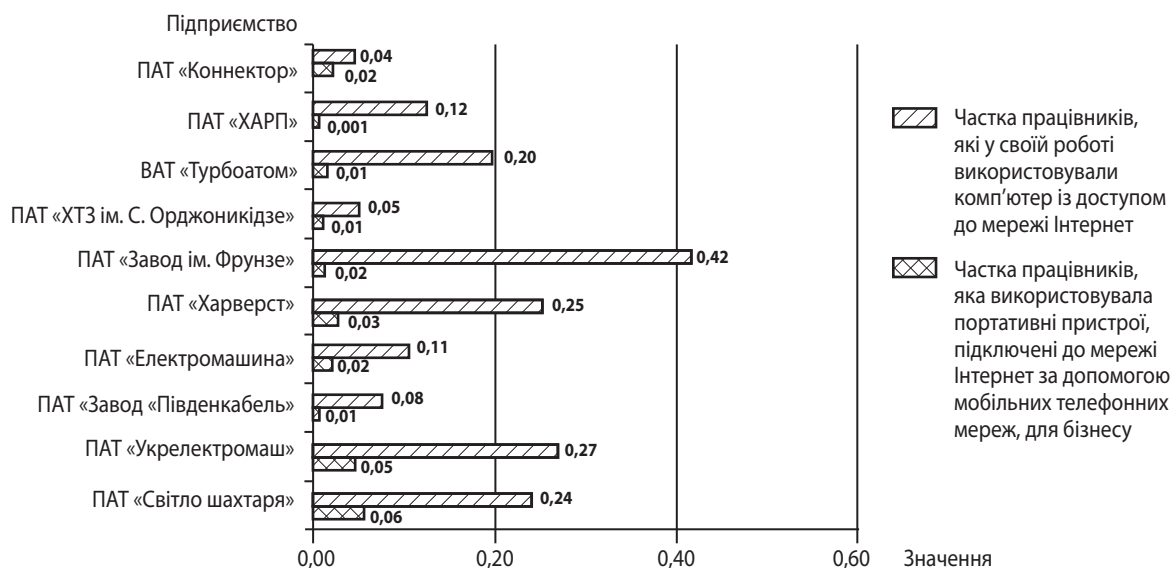

Рис. 5. Співвідношення показника частки працівників, які у своїй роботі використовували комп'ютер із доступом до мережі Інтернет, з показником частка працівників, яка використовувала портативні пристрої, підключені до мережі Інтернет за допомогою мобільних телефонних мереж у 2016 р.

Ефективність управлінської діяльності персоналу в контексті використання ІКТ характеризується використанням бездротового доступу для своєї внутрішньої комп'ютерної мережі (наприклад, бездротова LAN), функціонуюча домашня сторінка у внутрішній комп'ютерній мережі (Інтранет), Екстранет, а також наявність веб-сайту, який надає підприємствам не тільки можливість власного представлення в мережі Інтернет, а й у здійсненні таких дій, як: реалізація продукції, пошук потенційних клієнтів, онлайн-платежі тощо.

Згідно зі статистичними даними (табл. 2) можна зауважити, що у 2014–2016 рр. порівняно з 2012 р. кількість підприємств вдвічі збільшилась. Вони характеризуються використанням бездротового доступу для своєї внутрішньої комп'ютерної мережі (наприклад, бездротова LAN) та функціонуючої домашньої сторінки

у внутрішній комп'ютерній мережі (Інтранет). Враховуючи, що Інтранет – це корпоративний кіберпростір для внутрішніх комунікацій, який забезпечує сумісне використання інформації, зв'язку, співпраці, ця мережа значно підвищує комунікаційні взаємодії всередині між співробітниками підприємства та має вплив на продуктивність праці підприємства. Якщо використання внутрішніми мережевими зв'язками підприємствами до 2017 р. збільшилося, то використання розширеної комп'ютерної мережі Екстранет у 2012 р. було значно більшим порівняно з 2016 р. Але, незважаючи на переваги мережі Екстранет, яка зменшує витрати на здійснення комунікацій телефонними переговорами, дозволяє автоматизовану підготовку рахунків, їх відправлення, отримання рахунків в електронному вигляді, все ж таки 50 % підприємств, які досліджуються, відмовилися від такого мережевого зв'язку.

Таблиця 2

Аналіз використання підприємствами машинобудування ІКТ

		ПАТ «Світло шахтаря»	ПАТ «Укрелектромаш»	ПАТ Завод «Південкабель»	ПАТ «Електромашина»	ПАТ «Харверст»	ПАТ «Завод ім. Фрунзе»	ПАТ «ХТЗ»	ВАТ «Турбоатом»	ПАТ «ХАРП»	ПАТ «Коннектор»
Чи використовувало Ваше підприємство бездротовий доступ для своєї внутрішньої комп'ютерної мережі (наприклад, бездротова LAN)?	2012	+	-	+	-	-	+	-	-	+	-
	2014	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
	2016	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
Чи мало Ваше підприємство функціонуючу домашню сторінку у внутрішній комп'ютерній мережі (Інтранет) упродовж року?	2012	+	-	+	-	+	-	-	-	+	-
	2014	+	-	-	+	+	+	-	-	+	+
	2016	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
Чи мало Ваше підприємство розширену внутрішню комп'ютерну мережу Екстранет, доступ до якої надано обмеженому колу партнерів підприємства) упродовж року?	2012	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+
	2014	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+
	2016	+	-	-	+	-	+	-	-	+	-
Чи мало Ваше підприємство власний веб-сайт, який функціонував у мережі Інтернет упродовж року?	2012-2016	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
– використання веб-сайту для представлення каталогів і прейскурантів	2012-2016	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+
– пропозиції щодо можливості виготовляти продукцію згідно з вимогами клієнта	2012-2016	-	-	+	-	-	+	+	+	-	+
– онлайн-платежі	2012-2016	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-
– персоналізоване інформаційне наповнення в рамках веб-сайту для постійних / повторних клієнтів	2012-2016	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– розміщення замовлень або бронювання в режимі онлайн	2012-2016	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-

Проведений аналіз використання веб-сайтів підприємствами машинобудування свідчить, що, крім власного представлення, не всі підприємства використовували всі можливості веб-сайту в мережі Інтернет. Найбільше використання веб-сайту підприємствами здійснювалося переважно для представлення каталогів і прейскурантів. Половина підприємств, які досліджуються, пропонують на власних веб-сайтах виготовлення продукції згідно з вимогами клієнта. Але тільки ПАТ Завод «Південкабель» та ПАТ «Завод ім. Фрунзе» надають можливість розміщення замовлень або бронювання в режимі онлайн і можливість здійснення платежів онлайн, що вказує на ефективність організаційної структури таких підприємств.

Отже, аналіз використання підприємствами машинобудування ІКТ свідчить про низький рівень використання можливостей, які пропонуються сучасними технологіями. Причинами, на наш погляд, є, по перше, відсутність фінансових вкладень у модернізацію, провадження сучасної системи ІКТ і, як наслідок, слабка розвиненість мережевої інфраструктури вітчизняних підприємств; по-друге – це некомпетентність керівництва у сфері ІКТ, а також несучасність поглядів до здійснення певних операцій в мережі Інтернет.

На думку фахівців із інформаційних технологій упровадження корпоративних інформаційних систем таїть в собі виклик керівникам різних рівнів за рахунок зростання їх інформованості і зведення до мінімуму невизначеності в прийнятті рішень, висуваючи на перший план компетентність і відповідальність.

Івченко Є. І. виділяє такі напрями щодо вирішення проблем у сфері використання сучасних ІКТ, а саме:

- розробка законодавчої бази та нормативно-правових документів, що забезпечить створення мережевої інфраструктури вітчизняного бізнесу;
- попри існуючий економічний стан проводити інвестиційну політику спрямовану на підтримку національних виробників і розробників ІКТ (програмних, комп'ютерних, комунікаційних) та систем управління підприємствами, підтримка внутрішнього попиту (розвиток інфраструктури, забезпечення інформаційно-комунікаційними послугами, доступу до мережі Інтернет);
- модернізація підприємств (насамперед систем управління підприємствами), оптимізація витрат [8].

Терехов Д. зазначає, що прогрес у сфері управління практично неможливий без застосування інформаційних технологій. Адже інформаційні системи підприємства забезпечують інформаційну підтримку всіх управлінських процесів і служб підприємства, включаючи проектування, виробництво і збут продукції, фінансово-економічний аналіз, управління персоналом, маркетинг, супровід експлуатації виробів, поточне та перспективне планування [11].

Висновки та перспективи подальших досліджень. В умовах сучасної інформативної економіки одним із найвпливовіших факторів функціонування підприємств є ефективність управлінської діяльності персоналу, який знаходиться у прямій залежності від ефективності використання інформаційно-комунікативних ресурсів і якості їх забезпечення в управлінській діяльності персоналу підприємства. Впровадження сучасних ІКТ, використання всіх можливостей мережевого зв'язку на підприємстві, завдяки яким прискорюються та спрощуються внутрішні та зовнішні комунікації, створюються нові можливості для автоматизації бізнес процесів. За рахунок підвищення мобільності, використання портативних пристроїв для бізнесу, які підключені до мережі Інтернет, є можливість віддалено мати керівникам повний зв'язок з виробничими процесом на підприємстві, завдяки чому відбувається збільшення продуктивності праці.

На підставі систематизації літератури, яка досліджувалась, нами з'ясовано, що провадження сучасної системи ІКТ на підприємствах є необхідним. Завдяки ІКТ та доступу до мережі Інтернет виникають нові форми комунікаційної взаємодії.

Проведене дослідження дозволило визначити напрями подальших досліджень, що акцентовано на інформаційно-комунікаційному забезпеченні управлінської діяльності персоналу підприємства, якості використання інформаційно-комунікаційних технологій для забезпечення ефективного конкурентоспроможного існування підприємства.

Література: 1. Рейтинг стран мира по уровню развития информационно-коммуникационных технологий. Гуманитарные технологии. URL: <http://gtmarket.ru/ratings/ict-development-index/ict-development-index-info>. 2. Гринів Н. Т. Логістика електронної торгівлі в Україні. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2010. С. 576–580. 3. Фоміних Н. Ю. Сутність поняття «інформаційно-комунікаційні технології» та їх значення на сучасному етапі модернізації освіти. URL: http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9084/1/ped905_77.pdf. 4. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання : термінологічний словник. Львів : Вид-во «СПОЛОМ», 2009. 260 с. 5. Значенко О. П. Формування інформаційної культури майбутніх учителів гуманітарних дисциплін : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2005. 22 с. 6. Головне управління статистики у Харківській області. URL: <http://kh.ukrstat.gov.ua/index.php/stat-informatsiya>. 7. Гутгарц Р. Д. Использование новых информационных технологий в управлении. URL: <http://www.mevriz.ru/articles/2003/1/1648.htm>. 8. Івченко Є. І. Інформаційно-комунікаційні технології як ключовий фактор управління інноваційним розвитком підприємств. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики*. 2008. № 4 (4). С. 80–91. 9. Куценко Т. М. Значення і особливості застосування сучасних інформаційних систем в управлінні підприємством. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2016. № 55. С. 97–102. 10. Валькова Н. В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій та впровадження електронної логістики на промислових підприємствах. *Економіка: реалії часу*. 2013. № 4 (9). С. 155–160. URL: <http://www.economics.opu.ua/files/archive/2013/n4.html>. 11. Терехов Д. С. Удосконалення інформаційного забезпечення управління машинобудівним підприємством на основі процесного підходу. *Економічний часопис-XXI*. 2012. № 11–12 (1). С. 48–51. URL: <http://soskin.info/userfiles/file/2013/11-12%202013%20EX/Terekhov.pdf>.

References: 1. Rejting stran mira po urovnyu razvitiya informatsionno-kommunikatsionnykh tekhnologiy. Gumanitarnyye tekhnologii. URL: <http://gtmarket.ru/ratings/ict-development-index/ict-development-index-info>. 2. Hryniv N. T. Lohistyka elektronnoi torhivli v Ukraini. Lviv : Vyd-vo Lvivskoi politekhniki, 2010. P. 576–580. 3. Fominykh N. Yu. Sutnist poniattia «informatsiino-komunikatsiini tekhnologii» ta yikh znachennia na suchasnomu etapi modernizatsii osvity. URL: http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9084/1/ped905_77.pdf. 4. Kademiiia M. Yu. Informatsiino-komunikatsiini tekhnologii navchannia : terminolohichni slovnyk. Lviv : Vyd-vo «SPOLOM», 2009. 260 p. 5. Znachenko O. P. Formuvannia informatsiinoi kultury maibutnikh uchyteliv humanitarnykh dystsyplin : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2005. 22 p. 6. Holovne upravlinnia statystyky u Kharkivskii oblasti. URL: <http://kh.ukrstat.gov.ua/index.php/stat-informatsiya>. 7. Gutgarts R. D. Ispolzovaniye novykh informat-sionnykh tekhnologiy v upravlenii. URL: <http://www.mevriz.ru/articles/2003/1/1648.htm>. 8. Ivchenko Ye. I. *Informatsiino-komunikatsiini tekhnologii yak kliuchovy faktor upravlinnia innovatsiinym rozvytkom pidpriemstv* [Information and Communication Technologies As a Key Factor in Managing Innovation Development of Enterprises]. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy mashynobudivnoi haluzi: problemy teorii ta praktyky*. 2008. No. 4 (4). P. 80–91. 9. Kutsenko T. M. *Znachennia i osoblyvosti zastosuvannia suchasnykh informatsiinykh system v upravlinni pidpriemstvom* [Values and Peculiarities of Application of Modern Information Systems in the Management of the Enterprise]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*. 2016. No. 55. P. 97–102. 10. Valkova N. V. *Vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnologii ta vprovadzhennia elektronnoi lohistyky na promyslovykh pidpriemstvakh* [Use of Information and Communication Technologies and Introduction of Electronic Logistics at Industrial Enterprises]. *Ekonomika: realii chasu*. 2013. No. 4 (9). P. 155–160. URL: <http://www.economics.opu.ua/files/archive/2013/n4.html>. 11. Terekhov D. S. *Udoskonalennia informatsiinoho zabezpechennia upravlinnia mashynobudivnym pidpriemstvom na osnovi protsesnoho pidkhodu* [Improvement of the Information Management of the Machine-Building Enterprise on the Basis of the Process Approach]. *Ekonomichnyi chasopys-XXI*. 2012. No. 11–12 (1). P. 48–51. URL: <http://soskin.info/userfiles/file/2013/11-12%202013%20EX/Terekhov.pdf>.

Інформація про автора

Гришина Вікторія Володимирівна – аспірант кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця. (просп. Науки, 9а, м. Харків, 61116, Україна; e-mail: IVictoria77@gmail.com).

Информация об авторе

Гришина Виктория Владимировна – аспірант кафедри государственного управления, публичного администрирования и региональной экономики Харьковского национального экономического университета им. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, г. Харьков, 61116, Украина; e-mail: IVictoria77@gmail.com).

Information about the author

V. Hryshyna – Postgraduate Student of Department of State Governance, Public Administration and Regional Economics, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61116, Ukraine; e-mail: IVictoria77@gmail.com).

Стаття надійшла до ред.
08.06.2018 р.